

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра полоністики і перекладу

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни
ЕВОЛЮЦІЯ ГЕНДЕРНОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ В ПОЛЬСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ
підготовки БАКАЛАВРА

Луцьк - 2021

Силабус навчальної дисципліни «Еволюція гендерної проблематики в польській літературі» підготовки бакалавра.

Розробник: Вишневська Оксана Антонівна, доцент кафедри полоністики і перекладу, кандидат філологічних наук, доцент.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри полоністики і перекладу

протокол № 1 від 27 серпня 2021 року

Завідувач кафедри:

(проф. Сухарева С.В.)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Бакалавр	Вибіркова навчальна дисципліна
90 год. / 3 кредити		Рік навчання 4
		Семестр 8
ІНДЗ немає		Лекції 20 год.
		Практичні 22 год.
		Лабораторні
		Самостійна робота 42 год.
		Консультації 6 год.
	Форма контролю: <u>залік</u> (8 сем.)	
Мова навчання	Українська та польська	

2. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Вишнеvsька Оксана Антонівна

Кандидат філологічних наук

Доцент

Доцент кафедри полоністики і перекладу

+380965750799, vyshnevsk.oksana@vnu.edu.ua

Дні занять:

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація курсу. Навчальний курс «Еволюція гендерної проблематики в польській літературі» є вибіркоvim теоретичним курсом, який вивчається студентами на четвертому курсі. Основними формами навчання є лекційні та практичні заняття. Курс спрямований на формування у студентів цілісного уявлення про спрямований на ознайомлення студентів із теоретичними відомостями з польської літератури, присвяченої проблемам емансипації жінок. Літературознавчий аналіз художніх текстів у культурних контекстах сприятиме розвитку творчого, оригінального мислення, вміння оцінювати набутий досвід та теоретичні знання, аргументовано відстоювати власну точку зору.

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Еволюція гендерної проблематики в польській літературі» – допомогти студентові глибше зрозуміти такі явища, як «гендер», «фемінізм», «війна статей»; ознайомитися з витоками феміністичного руху, розвитком та зміною гендерної проблематики в польській літературі та культурі, починаючи від середньовіччя.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Еволюція гендерної проблематики в польській літературі» є:

- вміння аналізувати концептуальні засади, дослідницькі методи і термінологічний апарат гендерних студій у літературознавстві;
- формувати навички аналізу текстів польської літератури крізь призму гендерної проблематики;
- осмислювати тексти сучасної польської прози на основі гендерної теорії;
- з'ясовувати специфіку «чоловічих» і «жіночих» способів образотворення та манер письма;
- розкривати вагомість жіночого внеску в розвиток мистецтва слова та літературознавства;
- збагачувати лексикон гендерною термінологією;
- формувати навички самостійної роботи і наукової творчості.

3. Результати навчання (компетентності):

Загальні компетентності:

Здатність вчитися і опановувати нові знання.

Здатність спілкуватися іноземними мовами, працювати в міжнародному контексті, пропагувати культурні цінності світового значення.

Знання та розуміння предметної галузі, здатність здійснювати професійну діяльність.

Здатність виявляти, ставити проблеми та знаходити шляхи їхнього вирішення.

Фахові компетентності:

Здатність здійснювати пошук інформації, об'єктивно її оцінювати, обробляти з метою використання під час аналізу філологічних явищ, історико-культурних реалій, послуговуючись сучасними інформаційними та комунікаційними технологіями.

Здатність використовувати у професійній роботі знання про світовий літературний процес загалом, польський зокрема, їхній зв'язок з мистецтвом, реалізацію у перекладах.

Здатність оперувати в освітній та дослідницькій роботі спеціальною термінологією, категоріями й поняттями у процесі інтерпретації реалій історико-культурного процесу, порівняння і зіставлення літературних явищ.

Здатність демонструвати безпосередню приналежність до слов'янського мовно-культурного простору, послуговуючись знаннями національних мов, літератур, історико-культурних процесів, усвідомлювати особливості лінгвальної та концептуальної картин світу слов'ян загалом, поляків зокрема.

Здатність дотримуватись в професійній та дослідницькій роботі, у громадському житті принципів толерантності, доброчесності, відповідальності.

Програмні навчальні результати:

Популяризує світові та національні культурні цінності.

Проявляє самостійність і відповідальність у професійній та дослідницькій роботі, здатність працювати у команді, дотримуватись етичних принципів і засад академічної доброчесності.

Ефективно працює з інформацією з різних джерел: добирає необхідні відомості, критично аналізує й інтерпретує їх, впорядковує, класифікує й систематизує.

Володіє відомостями щодо різноманітних мовно-літературних і суспільно-історичних явищ та процесів, оперує базисними філологічними, світоглядними поняттями, розуміє специфіку сучасних гуманітарних знань, презентує їх у результатах своєї професійної діяльності.

Здійснює порівняльний аналіз мовно-літературних явищ, базуючись на знаннях про мову як особливу знакову систему, літературу як мистецтво художнього слова.

Знає тенденції розвитку польського літературного процесу, розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі, визначає взаємовпливи.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Еволюція гендерної проблематики в польській літературі						
Тема 1. <i>Поняття «гендер», гендерна термінологія. гендерні аспекти польської літератури від середньовіччя до XXI ст., їх зв'язок з суспільним процесом.</i>	11	2	2	5	2	ДС – 2 Т – 1
Тема 2. <i>Відображення змін патріархальних цінностей і уявлень про місце та роль чоловіка і жінки в соціокультурних процесах.</i>	7	2		5		
Тема 3. <i>Жінка в культурі польського бароко.</i>	6	2				
<i>Роздуми про жінку в спогадах Анни Станіславської.</i>			2			ДС – 2 Т – 1
<i>Автобіографічна проза Еви Фелінської.</i>			2			ДС – 2 Т – 1
Тема 4. <i>Жіноча проблематика в польській літературі XVIII ст..</i>	8	2	2	4		ДС – 2 Т – 1
Тема 5. <i>Жінка в літературі польського романтизму.</i>	10	2	2	4	2	ДС – 4 Т – 2
Тема 6. <i>Проблеми емансипації жінок в польській літературі другої половини XIX ст..</i>	7	2		5		
Тема 7. <i>Еволюція жінки в творчості Е.Ожешко.</i>	11	2		5		
<i>Автобіографічний характер повістей «Марта» і «Пан Граба» Е.Ожешко.</i>			2			ДС – 2 Т – 1
<i>Різноманітність жіночих образів у романі «Над Німаном» Е.Ожешко.</i>			2			ДС – 2 Т – 1
Тема 8. <i>Жіноче питання в творчості Б.Пруса.</i>	10	2		4	2	
<i>«Емансипатки» Б.Пруса:</i>			2			ДС – 2

<i>проблематика, характеристика персонажів.</i>							Т – 1
Тема 9. <i>Феміністична проблематика в польській культурі ХХ ст.</i>	9	2	2	5			ДС – 2 Т – 1
Тема 10. <i>Гендерна специфіка модернізаційних процесів сучасної польської літератури</i>	11	2		5			
<i>Жіноча проза О.Токарчук.</i>			2				ДС – 2 Т – 1
<i>К.Грохоля та її оповідання про жінку.</i>			2				ДС – 2 Т – 1
Разом за модулем 1	90	20	22	42	6		33
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота							33
ІНДЗ							7
Всього годин / Балів	90	20	22	42	6		100

*Форма контролю: ДС – дискусія, Т – тести, ІНДЗ – індивідуальне завдання.

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Самостійна робота студентів включає підготовку до практичних занять, яка передбачає, зокрема, виконання системи вправ практичного характеру.

Ефективність самостійної роботи студента викладач виявляє на практичних заняттях, під час тематичного тестування і відбиває в загальній оцінці за тему.

Зміст самостійної роботи студентів

№ з/п	Тема
1	Тема 1. Укласти словничок гендерної термінології та бібліографічний список польських і українських літературознавців, що досліджували питання емансипації жінки.
2	Тема 2. Підготувати презентацію на тему: «Жінка в творчості...» (автора підібрати за власними уподобаннями).
3	Тема 3. Скласти цитатну характеристику жіночих персонажів одного з творів К.Грохолі (на власний вибір).

6. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо студента:

Всі студенти повинні відвідувати лекції й практичні заняття. У разі непередбачених ситуацій інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. В такому випадку студенти мають самостійно опрацювати пропущений матеріал і вчасно його здати. За об'єктивних причин (наприклад, карантинні обмеження) навчання може відбуватись в он-лайн формі.

Під час лекцій та практичних занять студент не повинен займатися іншими справами, користуватися мобільним телефоном без потреби.

Політика щодо академічної доброчесності відповідно Кодексу академічної доброчесності:

Під час проведення контрольних робіт забороняється користуватися мобільними пристроями. Списані роботи не будуть зараховані. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

Контрольні роботи студентів мають бути їх оригінальними дослідженнями, не містити плагіату. Всі запозичення та цитування потрібно відповідно оформити. Відсутність посилань на використані джерела, списування та інші нехтування академічною доброчесністю є неприпустимими.

Політика щодо дедлайнів та перекладання:

Всі види робіт потрібно здавати у визначений термін. Якщо студент без поважної причини порушує термін здачі, оцінка може бути знижена на 50 % від максимальної кількості балів, передбачених за виконання роботи. Перекладання модулів відбувається лише за наявності поважних причин.

**Під час вивчення вибіркового курсу визнаються результати навчання, отримані в неформальній (професійні курси/тренінги, онлайн-освіта, стажування тощо) та/або інформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають вибіркового курсу як в цілому, так і його окремим модулям, темі (темам), що передбачені цим силабусом. Деталі щодо процедури зарахування результатів подані [подані за посиланням](#).*

7. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Перелік питань до заліку

1. Поняття «гендер», гендерна термінологія в літературознавстві.
2. Гендерні аспекти польської літератури: від середньовіччя до ХХІ ст., їх зв'язок з суспільними процесами.
3. Відображення змін патріархальних цінностей і уявлень про місце та роль чоловіка і жінки в соціокультурних процесах.
4. Жінка в культурі польського бароко.
5. Анна Станіславська та її «Żałosne treny».
6. Ева Фелінська та її творчість.
7. Інтерес до жіночої статі в літературі польського просвітництва.
8. Жіночі персонажі у творах польських письменників-романтиків.
9. Комедії А.Фредро в контексті феміністичної проблематики.
10. Проблеми емансипації жінок в літературі польського позитивізму.
11. Роздуми про становище жінки в публіцистиці Е.Ожешко.
12. Автобіографічний характер повісті «Pan Graba» Е.Ожешко.
13. Образ Марти в однойменній повісті Е.Ожешко.
14. Різноманітність жіночих образів у романі «Nad Niemnem» Е.Ожешко.
15. Жіноче питання в творчості Б.Пруса.
16. Жіноча проблематика та героїні роману «Emansypatki» Б.Пруса.
17. Феміністична проблематика в польській культурі ХХ ст..
18. Гендерна специфіка модернізаційних процесів сучасної польської літератури.
19. Жіноча проза О.Токарчук.
20. К.Грохоля та її оповідання про жінку.

8. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Антологія феміністичної філософії. Київ, 2006. 800 с.
2. Вишневська О. Феміністичний аспект творчості Ольги Токарчук (на матеріалі оповідання «Profesor Andrews w Warszawie») // Scripta manent: молодіжний науковий вісник факультету філології та журналістики: зб. наук. пр.; Вип. 6 / уклад. Л. Б. Лавринович. Луцьк: СНУ імені Лесі Українки, 2019. С. 121 – 123 (у співавторстві).
3. Вишневська О. Концепт «жінка» у творчості Катажини Грохолі (на матеріалі оповідання «Zdażyć przed pierwszą gwiazdką») // Scripta manent: молодіжний науковий вісник факультету філології та журналістики: зб. наук. пр. Вип. 6 / уклад. Л. Б. Лавринович. Луцьк: СНУ імені Лесі Українки, 2019. С. 40–41.
4. Гендер і культура : зб. статей / упоряд. В. Агеєва, С. Оксамитна. Київ, 2001. 222 с.
5. Марценюк Т. Гендер для всіх. Виклик стереотипам. Київ, 2017. 256с.
6. Павличко С. Фемінізм. Київ, 2002. 322 с.
7. Таран Л. Жінка-автор у сучасній українській прозі: Емансипаційний дискурс. Київ, 2007. 126 с.
8. Феминологія: Словарь терминов / ред. О. Н. Пищулина. Харьков, 2002. 301с.
9. Arcimowicz K. Obraz mężczyzny w polskich mediach. Prawda – Fałsz – Stereotyp. Gdańsk, 2003. 286 с.
10. Bator J. Feminizm, postmodernizm, psychoanaliza. Filozoficzne dylematy feministek drugiej fali. Gdańsk, 2001. 216 s.
11. Głochowska I. Natura kobiety – jej swoistość i przeznaczenie. Olecko, 2009. 177 s.
12. Ciało, płęć, literatura / G. Ritz, M. Hornung, M. Jędrzejczak, T. Korsak . Warszawa, 2001. 727 s.
13. Karwatowska M ., Szpyra-Kozłowska, J. Lingwistyka płci: Ona i on w języku polskim. Lublin, 2010. 296 с.
14. Kłosińska K. Feministyczna krytyka literacka. Katowice, 2010. 712 с.
15. Kobiety – Feminizm – Demokracja / pod red. B. Budrowskiej. Warszawa, 2009. 367 s.
16. Kopalіński W. Encyklopedia drugiej płci. Wszystko o kobietach. Warszawa, 2006. 687 s.
17. Łaziński M. O panach i paniach. Warszawa, 2006. 360s.
18. Majewska E. Feminizm jako filozofia społeczna. Szkice z teorii rodziny. Warszawa, 2009. 224 s.
19. Wiśniewska O. Motyw miłości w trenach Anny Stanisławskiej // Волинь філологічна: текст і контекст. Література non-fiction: зб. наук. пр. / упоряд. Н. Г. Колошук, Т. П. Левчук. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2019. Вип. 27. С. 32 - 42.